STE „ANAVIM“?

384/2015 www.inky.sk 4. 8. 2015

Mojžiš ako najtichší zo všetkých ľudí – anavi – čo to znamená?

Dnes sme v Božom slove pri sv. liturgii počuli: „*Mojžiš bol veľmi tichý muž, (tichší) ako všetci ostatní ľudia na svete*“ (Nm 12,3 SSV). V pôvodine je tam použité slovo *ani, anav*. Znamená niekoho, kto je ponížený, pokorený, kto mlčky znáša príkorie, utrpenie, útlak... Novotný v Biblickom slovníku k tomu dodáva, že v Biblii je to spojené s vierou, v ktorej takýto človek prenecháva svoj spor Bohu (napr. Jer 11,20; 20,12), aby tak Boh ho obránil.

Jeden z lexikónov však k tomu pridáva zaujímavú poznámku: je to človek, ktorý *porozumel, kým je a aké je jeho miesto*. Jeho konanie tak neplynie z nejakej trpnosti, rezignovanosti, slabosti,... ale naopak, z plného porozumenia a pochopenia toho, ako sa veci majú. Táto *tichosť* je teda ovocím *múdrosti*! Preto aj Áron, keď v závere hovorí s Mojžišom a prosí o uzdravenie Márie, hovorí: „*nedaj nám trpieť za hriech, ktorého sme sa dopustili vo svojej nerozumnosti!*“ (Nm 12,11 SSV). Áron a Mária sú na rozdiel od Mojžiša „hluční“ ☺ – a táto ich „hlučnosť“, alebo skôr *odbojnosť*, *dravosť*, *namyslenosť*,... je ovocím hlúposti, nerozumnosti, nechápania toho, ako sa veci majú. Hebrejské slovo *jaal* doslova znamená nechápavosť, hlúposť, bláznovstvo...

Aby sme lepšie pochopili pointu. *Predstavte si ľudí v záchrannom člne. Bocman zavelí: „A teraz všetci veslujeme k brehu!“ Načo sa ohradí prvý človek a povie: „Ja som síce stevard, ale dôstojník. Mne nebude rozkazovať nejaký bocman!“ – a jeho sused sa pridá a začne kričať: „Nestrpíme tu žiadne snahy o nastolenie nejakej bocmanovej diktatúry! Sme civili, nestrpíme, aby nám vládli vojaci!“ Ďalší povie: „Ja som platiaci cestujúci! nech veslujú ostatní!“ A nato povie námorník vzadu: „Čo som tu ja nejaký sluha? Alebo budú veslovať všetci, alebo nebudem ani ja!“ A štvrtý povie: „A načo veslovať? Nebolo by rozumnejšie sa radšej najprv pozhovárať? Stanovíme si pravidlá... usporiadame voľby... zvolíme si členovú samosprávu...“ A bocman trochu unavene vzdychne a povie: „Pozrite sa, ono je srdečne jedno, kto velí a kto vesluje a pokojne prenechám svoj post hocikomu z vás a sadnem si k veslu, je mi to jedno. Tento čln má dieru, za päť minút sa potopí a ak nedoveslujeme k brehu – a je úplne jedno ako a pod koho velením! – tak sa všetci utopíme a hotovo...“*

Tento bocman je *anav*. Je mierny, tichý, nebojuje, nebráni sa proti obvineniam, nebojuje o nejaké postavenie, výsady, moc, či slávu. Nie preto, že je slabý, rezignovaný, ustrašený, nepriebojný, pokoruje sa, či premáha... Jednoducho vidí veci také, aké sú. Ako jediný plne chápe, v akej situácii sú, od čoho závisí ich život, aký osud im hrozí a kadiaľ vedie jediná cesta k záchrane. A podľa toho koná. Jeho miernosť a neochota zapojiť sa do bláznivého sporu ostatných *hlupákov* je výsledkom poznania a múdrosti, ktoré má.

Mojžiš je tichý. Nenechá sa zatiahnuť do bláznivého konfliktu o *prvé miesta* a *prvé stolice* (porov. Mt 23,6) – pretože na rozdiel od ostatných je *Boží muž*, je prorok a preto aj vidí veci jasne a číro také, aké sú. Keby sme sa Mojžiša pýtali na dôvod jeho postoja, asi by nám povedal niečo takéto:

Počujte! Boh nás stvoril. Stvoril nás pre seba. Tvorí pre nás Kráľovstvo. Na tomto jedinom záleží. Na Ňom jedinom záleží. Všetko ostatné je úplne vedľajšie. Je jedno, kto bude šéfovať, či ja, či Áron, či Mária, či Kaleb, alebo Hur. Je jedno, kto čo bude robiť. Je jedno, kadiaľ pôjdeme, či púšťou, alebo pašienkami. Záleží na tom, aby sa udialo Božie dielo, ktoré teraz cez nás tvorí svojou Mocou! Smerujeme do Zasľúbenej zeme – ale ani na nej v skutočnosti nezáleží. Nezáleží na tom, či niekto pri jej zaujatí padne a zomrie, alebo prežije a usadí sa v nej. Nezáleží na zdraví, ani na chorobe. Na bohatstve, ani na chudobe. Na dlhom, ani na krátkom živote. Už vôbec nie na nejakom smiešnom postavení, že kto bude kráľ a kto knieža a kto bude koho poslúchať a kto komu rozkazovať a komu bude zverená moc a komu nie... Záleží na Bohu. Na Jeho diele. Aby sa uskutočnilo a naplnilo. Ak sa Božie dielo podarí, všetci budeme s Ním kraľovať, všetci budeme sedieť na Tróne samého Boha, všetci budeme žiť Život samého Boha, budeme zahalení Jeho Slávou a vyvýšení tak, že viac si to už nikto z nás nedokáže ani len predstaviť – a to všetko úplne naveky! Chápete? A ak sa toto dielo nepodarí – alebo podarí, ale nie na nás a my z neho vypadneme – tak potom všetci do jedného zahynieme a je po nás a je jedno, kto sa vystatoval tým, že je kráľ, kto si koľko pre seba utrhol, či nakradol, kto koho premohol, či predbehol či prevýšil... všetci budeme jedným a tým istým prachom, ničotou, ničím...! Chápete? Rozumiete už konečne? Tak potom už konečne nechajte všetky tie Vaše smiešne zápasy a tančeky a porovnávania sa a súperenia a namyslenosť a samoľúbosť a chamtivosť a všetko toto ostatné! Prestaňte sa konečne hádať a doťahovať a vadiť, lebo je to číra hlúposť a márnosť! A konečne začnite vidieť veci také, aké sú a pracovať spolu na tom jedinom, na čom záleží!“

O staročia neskôr tento pohľad inšpiruje Šalamúna: „*Videl som všetko, čo sa deje pod slnkom, - ale to všetko je márnosť a honba za vetrom! ... [16] Povedal som si v srdci: "Hľa, vzrástol som a zbohatol v múdrosti, moja myseľ videla mnoho múdrosti a vedomosti." [17] Preto som sa v srdci rozhodol poznávať múdrosť a tiež poznávať, (čo je) bláznovstvo a pochabosť. Ale zistil som, že aj to je iba honba za vetrom. [18] Lebo čím viac je múdrosti, tým väčšmi pribúda aj mrzutosti; a ako si niekto zväčšuje vedomosti, tak si zväčšuje aj bolesť. Povedal som si v srdci: "Hore sa! Mal by som okúsiť slasť a zažiť blaženosť." Lenže aj to je iba márnosť. [2] O smiechu som (musel) povedať: "Bláznovstvo;" a o slasti: "Čo mi pomôže táto (vec)?"*“ (Kaz 1,14-2 SSV), – a zakončí to slovami: „*Boha sa boj a jeho prikázania zachovávaj, lebo to je (povinnosť) každého človeka. [14] Boh si zavolá pred svoj súd všetky činy aj všetko, čo je skryté, či už to bolo dobré a či zlé.*“ (Kaz 12,13-14 SSV) – lebo spoznal, že na ničom inom fakt ani najmenej nezáleží.

A o ďalšie staročia neskôr to zakľúči Ježiš: „*Viete, že vládcovia národov panujú nad nimi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc. [26] Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vaším služobníkom. [27] A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vaším sluhom*“ (Mt 20,25-27 SSV), pretože takýto človek už má Boží pohľad na veci a na svet a na seba, má Boží vhľad a Božie chápanie – a preto vie, že „*aj keď má človek hojnosť všetkého, jeho život nezávisí od toho, čo má*“ (Lk 12,15 SSV) a to v akomkoľvek zmysle a význame či oblasti života a sveta. Amen.

Váš Inky